

Marek Pawlak

Holandia jako raj podatkowy

Wstęp

11 sierpnia 2017 roku dwóch posłów Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej – Jarosław Sochajko i Bartosz Józwiak z partii Kukiz 15 złożyło interpelację nr 14857, w której sformułowali m.in. następujące pytanie: „Do których krajów UE «wyciekło» w latach 2005-15 prawie 540 mld zł w wyniku zbyt liberalnej postawy Polski”? Paweł Gruza, podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów, przygotował 14 września 2017 roku odpowiedź¹ (Interpelacja nr 14857, 2017), z której wynikało, że w latach 2005–2015 jedynie do krajów Unii Europejskiej (UE) „wyciekło” z Polski 537,8 mld zł. (Dla porównania można podać, że budżet Polski na rok 2020 wynosił 435 mld. zł.²) Były to płatności z tytułu dywidend, odsetek, licencji i usług doradczych. Na pierwszym miejscu listy krajów, do których wypłynęły pieniądze, była Holandia (117,31 mld zł), na drugim Niemcy (101,81 mld zł), na trzecim Francja (59,18 mld zł). Przedstawiono to szczegółowo w tabeli 1 i na rysunku 1.

Tabela 1. Płatności z Polski do krajów z UE w miliardach złotych zaokrąglone do setnych części miliarda

Kraj	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Austria	1,40	2,08	2,03	2,69	2,15	1,75	2,19	2,29	2,34	2,92	3,11
Belgia	0,32	0,98	0,88	1,21	1,61	1,14	1,87	1,30	1,78	1,83	1,54
Bułgaria	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02	0,03	0,05	0,04
Chorwacja	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,03	0,01	0,02	0,02	0,02	0,03
Cypr	0,23	0,88	0,78	0,63	1,17	0,53	1,87	1,06	1,09	1,91	1,52
Czechy	0,18	0,28	0,28	0,38	0,34	0,24	0,44	0,47	0,42	0,51	0,48
Dania	0,66	1,13	0,86	0,76	0,67	0,60	0,69	1,04	0,77	0,87	0,87
Estonia	0,02	0,03	0,03	0,03	0,05	0,03	0,03	0,04	0,04	0,07	0,08
Finlandia	0,49	0,64	0,77	0,57	0,82	0,69	0,77	0,87	0,80	0,79	0,90
Francja	3,02	2,59	5,24	6,34	5,99	3,99	4,88	6,31	6,89	6,98	6,95
Grecja	0,01	0,02	0,01	0,02	0,03	0,03	0,06	0,05	0,07	0,07	0,06
Hiszpania	0,11	0,11	0,31	0,35	1,15	0,50	0,84	1,76	2,33	2,73	1,58
Holandia	5,59	6,39	8,65	7,73	19,13	7,38	9,62	16,07	12,32	12,34	12,09
Irlandia	0,83	1,55	1,87	2,06	1,84	1,25	1,13	1,57	1,67	3,26	2,77

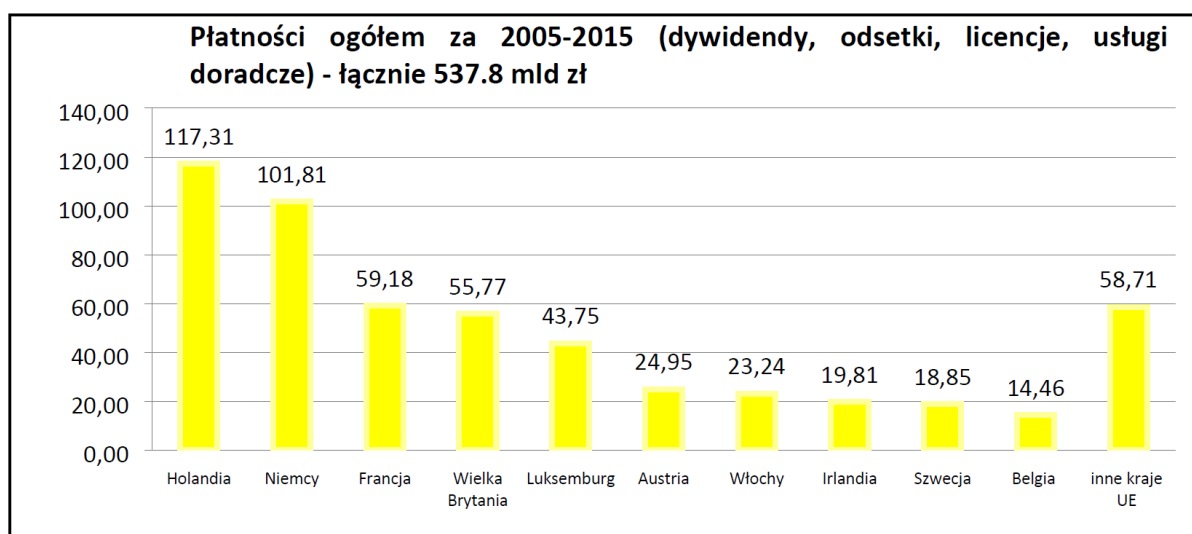
¹ <https://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/interpelacja.xsp?typ=INT&nr=14857> (03.06.2022)

² <https://www.gov.pl/web/finanse/projekt-przekazany-do-sejmu-rp-w-grudniu-2019>

Litwa	0,03	0,04	0,06	0,08	0,09	0,05	0,10	0,11	0,12	0,12	0,12
Luksemburg	1,17	1,37	2,41	2,57	3,05	2,95	5,40	6,09	5,71	6,89	6,12
Łotwa	0,02	0,02	0,03	0,04	0,17	0,03	1,00	0,06	0,08	0,11	0,10
Malta	0,01	0,00	0,02	0,10	0,08	0,01	0,09	0,30	0,21	0,33	0,47
Niemcy	7,06	6,05	6,30	7,98	10,00	6,44	14,90	10,08	9,95	11,77	11,29
Portugalia	0,12	0,25	0,31	0,13	0,09	0,10	0,17	0,08	0,17	0,29	0,20
Rumunia	0,02	0,04	0,08	0,04	0,05	0,04	0,04	0,05	0,11	0,08	0,08
Słowacja	0,04	0,08	0,05	0,08	0,19	0,09	0,15	0,16	0,24	0,44	0,37
Słowenia	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02	0,12	0,03	0,03	0,05
Szwecja	0,40	0,67	0,85	1,78	1,51	0,90	2,61	2,61	2,10	2,66	2,76
Węgry	0,70	0,21	0,43	0,38	0,35	0,14	0,13	0,35	0,35	0,55	0,47
Wielka Brytania	2,50	3,47	4,54	4,56	6,12	3,08	5,78	5,72	6,21	7,40	6,38
Włochy	1,56	1,93	2,89	3,10	1,39	2,23	1,38	2,04	1,63	1,82	3,26
Razem	26,51	30,84	39,70	43,66	58,06	34,24	56,18	60,66	57,47	66,83	63,68

Tabela przedstawia kwoty płatności ze wskazanych tytułów w rozbiciu na poszczególne kraje UE, do których płatności z terytorium Polski były dokonywane (dane w miliardach złotych, w zaokrągleniu do setnych części miliarda). Źródło: Informacja o wysokości przychodu (dochodu) uzyskanego przez podatników podatku dochodowego od osób prawnych niemających siedziby lub zarządu na terytorium RP (IFT-2R).

Źródło: <https://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=6ED17F3C>

Rys. 1. Łączne kwoty ww. płatności do poszczególnych państw UE w latach 2005 -2015

Źródło: <https://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=6ED17F3C>

Jak można odnotować, na pierwszym miejscu wśród krajów, do których wypłynęły pieniądze, znajduje się Holandia.

Rozwiązania podatkowe stosowane w Holandii

Tak, jak to opisuje Michaela Vrouwenvelder, najczęściej używaną strategią przez międzynarodowe korporacje w celu efektywnego zredukowania podatków jest wykorzystanie spółki holdingowej w jurysdykcji o niskich podatkach.³ Spółka holdingowa jest głównym posiadaczem akcji (udziałów) spółek zależnych i innych spółek. Aby określony kraj był atrakcyjny z punktu widzenia lokalizacji spółki holdingowej, jego system podatkowy powinien spełniać następujące kryteria:⁴

1. Powinna istnieć możliwość przekazywania nieopodatkowanych dywidend od spółek zależnych do spółki dominującej (holdingowej) lub nisko opodatkowanych na mocy traktatu podatkowego (tax treaty) lub przy wykorzystaniu „EU Parent-Subsidiary Directive”.
2. Przychód w postaci dywidendy otrzymany przez spółkę holdingową od spółki zależnej musi być zwolniony z opodatkowania lub musi być nisko opodatkowany w jurysdykcji, w której jest spółka dominująca.
3. Dochód osiągnięty przez spółkę holdingową ze sprzedaży swoich akcji spółce zależnej musi być albo zwolniony z opodatkowania lub musi być nisko opodatkowany w jurysdykcji, w której jest spółka dominująca.
4. Dywidendy płacone przez spółkę holdingową do ostatecznej (końcowej) spółki matki musi być albo zwolniony z opodatkowania, albo nisko opodatkowany w jurysdykcji, w której znajduje się spółka holdingowa.

Holandia spełnia te wszystkie cztery kryteria, połączenie sieci traktatów podatkowych i zwolnienie z uczestnictwa (participation exception) powoduje, że Holandia jest idealnym miejscem ulokowania spółki holdingowej.

Jednak na listach rajów podatkowych przygotowywanych wspólnie przez OECD i UE Holandia nie figuruje. Kraj ten umożliwia firmom redukcję podatków od dywidend i zysków kapitałowych uzyskanych od spółek córek a także ma szeroki zakres przepisów (treaties⁵) umożliwiających redukcję podatków. Holandia wspiera przemieszczanie majątku do rajów podatkowych poprzez oferowanie tak zwanych „Dutch sandwiches”, które umożliwiają

³ Michaela Vrouwenvelder, Tax Planning to reduce foreign taxes for U.S. multinationals – an EU and Netherlands tax update, Tax Management International Journal, vol. 30 (9) (2001), p. 403-415.

⁴ <https://www.lowtax.net/information/netherlands/netherlands-tax-system.html>. (04.04.2022); Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 39.

⁵ <https://www.britannica.com/topic/treaty>

przekierowywanie pieniędzy z innych krajów, które naliczałyby podatki, do krajów pozaeuropejskich. Pieniądze te są następnie transferowane do rajów podatkowych takich jak Bermuda i the Cayman Islands.⁶

Według raportu organizacji pozarządowej SOMO⁷ wszystkie badania empiryczne wskazują, że Holandia jest rajem podatkowym. Wynika to z faktu, że celowo oferuje spółkom, które w innej sytuacji nie chciałyby być rezydentem na jej terytorium, środki do obniżenia ich obciążeń podatkowych od odsetek, należności licencyjnych, dywidend i zysków kapitałowych ze spółek zależnych.⁸

Według pozarządowej organizacji „Tax Justice Network” (TJN) Holandia jest na czwartym miejscu listy najważniejszych rajów podatkowych. Założona w roku 2003 i mająca swoją siedzibę w Wielkiej Brytanii TJN⁹ w ramach prowadzonych przez siebie badań przygotowuje i aktualizuje systematycznie tak zwany „Indeks korporacyjnych rajów podatkowych” (Corporate Tax Haven Index). Indeks ten jest rankingiem jurysdykcji najbardziej zamieszanych (współwinnych) w pomoc międzynarodowym korporacjom w ograniczaniu (niedostatecznym opłacaniu) korporacyjnego podatku dochodowego (CIT). Indeks korporacyjnych rajów podatkowych ocenia systemy podatkowe i finansowe poszczególnych jurysdykcji w celu stworzenia jasnego obrazu krajów umożliwiających w największym stopniu globalne, korporacyjne nadużycia podatkowe. Dzięki temu można zasugerować przepisy prawa i polityki, które decydenci mogą wprowadzić, aby zredukować możliwości działania określonych jurysdykcji, uniemożliwiając tym samym korporacyjne nadużycia podatkowe.¹⁰

Jurysdykcje (systemy prawne) zostały uszeregowane zgodnie z wartością CTHI (Corporate Tax Heaven Index), który jest obliczany poprzez zespolenie (powiązanie) Punktacji Raju danej jurysdykcji i Wagi Skali Globalnej. Punktacja (score) Raju jurysdykcji jest miarą, w jakim stopniu system podatkowy i finansowy danej jurysdykcji umożliwia nadużycia podatkowe i jest obliczany przy wykorzystaniu 20 wskaźników. Waga Skali Globalnej jurysdykcji jest miarą określającą, w jakim stopniu jurysdykcja danego kraju jest gospodarzem finansowych działań międzynarodowych korporacji. Powiązanie Punktacji Raju Jurysdykcji i Wagi Skali Globalnej

⁶ Jane G. Gravelle, *Tax Havens: International Tax Avoidance and Evasion ...*, s. 7

⁷ Michiel van Dijk, Francis Weyzig, Richard Murphy. *The Netherlands: A Tax Haven?* Amsterdam, November 2006. Published by: Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen (SOMO) Centre for Research on Multinational Corporations. ISBN: 90-71284-08-5.

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1660372;

https://papers.ssrn.com/sol3/Delivery.cfm/SSRN_ID1660372_code1122461.pdf?abstractid=1660372&mirid=1

⁸ Michiel van Dijk, Francis Weyzig, Richard Murphy. *The Netherlands*: s. 3.

⁹ <https://cthi.taxjustice.net/en/> (02.02.2022)

¹⁰ <https://cthi.taxjustice.net/en/> (02.02.2022)

daje obraz tego, jak duża część światowej działalności finansowej korporacji jest narażona przez daną jurysdykcję na nadużycia podatkowe.¹¹

W tabeli 2 przedstawiono wartości wymienionych wskaźników za rok 2021.

Tabela 2. Lista rajów podatkowych według organizacji TJN

Lp.	Nazwa kraju	Wartość CTHI ^{a)}	Udział CTHI ^{b)}	Punktacja raju HS ^{c)}	Waga skali globalnej GSW ^{d)}
1	British Virgin Islands (jurysdykcja brytyjska)	2,854	6,4%	100	2,3%
2	Cayman Islands (jurysdykcja brytyjska)	2,653	6,0%	100	1,9%
3	Bermuda (jurysdykcja brytyjska)	2,508	5,7%	100	1,6%
4	Netherlands	2,454	5,5%	80	11%
5	Switzerland	2,261	5,1%	89	3,4%
6	Luxembourg	1,815	4,1%	74	9%
7	Hong Kong	1,805	4,1%	78	5,5%
8	Jersey (jurysdykcja brytyjska)	1,724	3,9%	100	0,51%
9	Singapore	1,714	3,9%	85	2,3%
10	United Arab Emirates	1,665	3,8%	98	0,54%
11	Ireland	1,459	3,3%	77	3,2%
12	Bahamas	1,454	3,3%	100	0,31%
13	United Kingdom	1,382	3,1%	69	7,3%
14	Cyprus	1,379	3,1%	85	1,1%
15	Mauritius	1,013	2,3%	81	0,66%
16	Belgium	0,973	2,2%	73	1,6%

^{a)} Mierzy, jak intensywnie dana jurysdykcja umożliwia międzynarodowym korporacjom nadużycia podatkowe, jest obliczana przez powiązanie HS i GSW.

^{b)} Oznacza, że dany kraj jest odpowiedzialny za tyle procent zagrożeń nadużyć podatkowych światowych korporacji.

^{c)} Jest to miara określająca w jakim zakresie system podatkowy i finansowy danej jurysdykcji umożliwia nadużycia podatkowe. 0 oznacza, że w żadnym zakresie, 100 oznacza, że w nieograniczonym zakresie.

^{d)} Jest to miara określająca, jaka część finansowej działalności międzynarodowych korporacji jest prowadzona w ramach danej jurysdykcji

Atrakcyjność Holandii wynika z kilku powodów:¹²

1. Tak zwane „participation exemption”¹³ (zwolnienie od opodatkowania), które zwalnia dywidendy i dochody kapitałowe (capital gains) uzyskane od spółek córek znajdujących się zagranicą, od podatku od osób prawnych CIT obowiązującego w Holandii.
2. Sieć porozumień dotyczących podwójnego opodatkowania (Double Taxation Treaty (DTT))¹⁴, które istotnie redukują podatki od dywidend, odsetek i opłat licencyjnych pomiędzy krajami będącymi członkami tego porozumienia i Holandią.

¹¹ <https://cthi.taxjustice.net/en/> (02.02.2022)

¹² Michiel van Dijk, Francis Weyzig, Richard Murphy. The Netherlands: s. 3

¹³ <https://www.vistra.com/insights/participation-exemption-dutch-holding-companies>

¹⁴ Polska jest na liście krajów, które podpisały z Holandią porozumienie dotyczące podwójnego opodatkowania

3. Zaawansowany system podatkowy (advance tax ruling system), który daje pewność dla osób z zagranicy (nierozzydentów), jak będzie opodatkowany dochód ich holenderskich spółek zależnych.
4. Specjalne zasady (regime) dla spółek „group finance companies” (CFM)
5. Inne czynniki jak bezpieczeństwo prawne a także stabilność polityczna i gospodarcza.

W rezultacie w Holandii jest zarejestrowanych prawie 20.000 tak zwanych „mailbox compainies”, które nie istnieją praktycznie na rynku. Dane wskazują, że liczba takich spółek stale rośnie. Są to w rzeczywistości specjalne instytucje finansowe (SFIs), które są definiowane jako „zagraniczne spółki, które kierują przepływami finansowymi przez Holandię przede wszystkim z powodów podatkowych”. W roku 2002 przez te instytucje przepłynęło około 3.600 miliardów €, co jest 8 razy większą kwotą niż Holenderskie GDP. Większość z SFI jest zarządzana przez 132 specjalne biura powiernicze. Aczkolwiek większość transakcji SFIs można przypisać do małej grupy międzynarodowych koncernów, które kontrolują około 100 do 125 SFIs i mają swoje własne biura.¹⁵

SFIs działają głównie jako kanały przekazywania dywidend, opłat licencyjnych i odsetek od kapitałów. Ustalono, że większość z 42.072 instytucji finansowych zarejestrowanych w Holandii, dla których znane są dane na temat końcowych (w łańcuchu zależności) spółek matek, 5.830 jest zarządzanych przez instytucje powiernicze. 43% z tych mailbox companies ma spółkę matkę w rajach podatkowych takim jak: Netherlands Antilles, Switzerland, Cyprus, the British Virgin, Islands lub the Cayman Islands. Stąd można powiedzieć, że istnieje wyraźne powiązanie z rajami podatkowymi dla (kanałowych) struktur przepływu kapitałów (conduit structures).

Chociaż nie wszystkie struktury planowania podatków są szkodliwe z natury, to jednak niektóre są. Holenderski system finansowania grup (CFM), który miał być usunięty w roku 2011, jest często uważany za najbardziej szkodliwą politykę podatkową.¹⁶

Jednym z mechanizmów unikania opodatkowania oferowanym przez Holandię jest „conduit arrangement” (układ przepływowy). Oznacza to, że umożliwia się przepływ transakcji (pieniędzy) przez Holandię, która oferuje takie rozwiązanie, w celu zredukowania opłat podatkowych gdzie indziej. Przedstawiciele rządu Holandii często argumentują, że rozwiązanie takie sprzyja gospodarce, ponieważ kreuje miejsca pracy i dodatki (wynagrodzenia) dla

https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/themaoverstijgend/brochures_en_publicaties/verdragsstaten_ib_ingezetenen (16.03.2022)

¹⁵ Michiel van Dijk, Francis Weyzig, Richard Murphy. The Netherlands: s. 3.

¹⁶ Michiel van Dijk, Francis Weyzig, Richard Murphy. The Netherlands: s. 4.

specjalistów oferujących takie usługi. To z kolei generuje dochody poprzez umiarkowane opodatkowanie dochodów z usług dotyczących transferu (channelling) kapitałów. Aczkolwiek suma tych korzyści na pewno będzie mniejsza niż byłaby płacona w krajach, do których w innej sytuacji te transakcje byłyby przekierowane. O ile niektóre struktury transferu kapitałów mogą być legalne (prawnie uzasadnione), to niektóre wydają się być szkodliwe dla innych krajów.¹⁷

Według van Dijka, Weyziga i Murphyego Holandia nie jest czystym rajem podatkowym, nie może nim być. Ma swoje własne przedsiębiorstwa, które są opodatkowane w celu pokrycia wydatków swojego rządu. Jest to niespójne z sekretnym rajem pomagającym w uchylaniu się od płacenia podatków. Ale jednak Holandia jest na pewno krajem, w którym są stosowane preferencyjne szkodliwe przepisy podatkowe.¹⁸

Niestety Holenderski system podatkowy przyciągnął dużą liczbę „sępów”, które wykorzystują korzystne warunki opodatkowania do zorganizowania przepływu swoich płatności poprzez Holandię bez prowadzenie jakiegokolwiek istotnej działalności gospodarczej. Inaczej niż jest to zorganizowane w niektórych innych krajach, w Holandii nie ma specjalnej formy prawnej dla rozróżnienia organizacji nastawionych na planowanie podatków od standardowych typów jednostek biznesowych. W związku z tym istnieją takie określenia jak: ‘mailbox’ company, shell’ corporation, tax planning structure.¹⁹

Holenderski Bank Centralny „The Dutch Central Bank (DNB)” rejestruje „mailbox companies” i inne struktury biznesowe, które istnieją jedynie w celu planowania podatków, jako Specjalne Instytucje Finansowe (SFIs), a po holendersku: Bijzondere Financiële Instellingen (BFIs).

SFIs są definiowane jako „zarejestrowane w Holandii spółki lub instytucje, których udziały (akcje) są w posiadaniu bezpośrednim lub pośrednim przez nierezydentów. Specjalizują się one w pozyskiwaniu funduszy poza Holandią i pożyczaniu ich lub inwestowaniu poza Holandią. Fundusze zebrane przez te instytucje są pożyczane (on-lent) lub inwestowane prawie wyłącznie w obrębie grupy, której są one częścią. Instytucje te są rejestrowane w Holandii częściowo z powodów podatkowych, wykorzystując ulgi podatkowe albo w Holandii, albo w kraju, gdzie zarejestrowana jest spółka matka.”²⁰

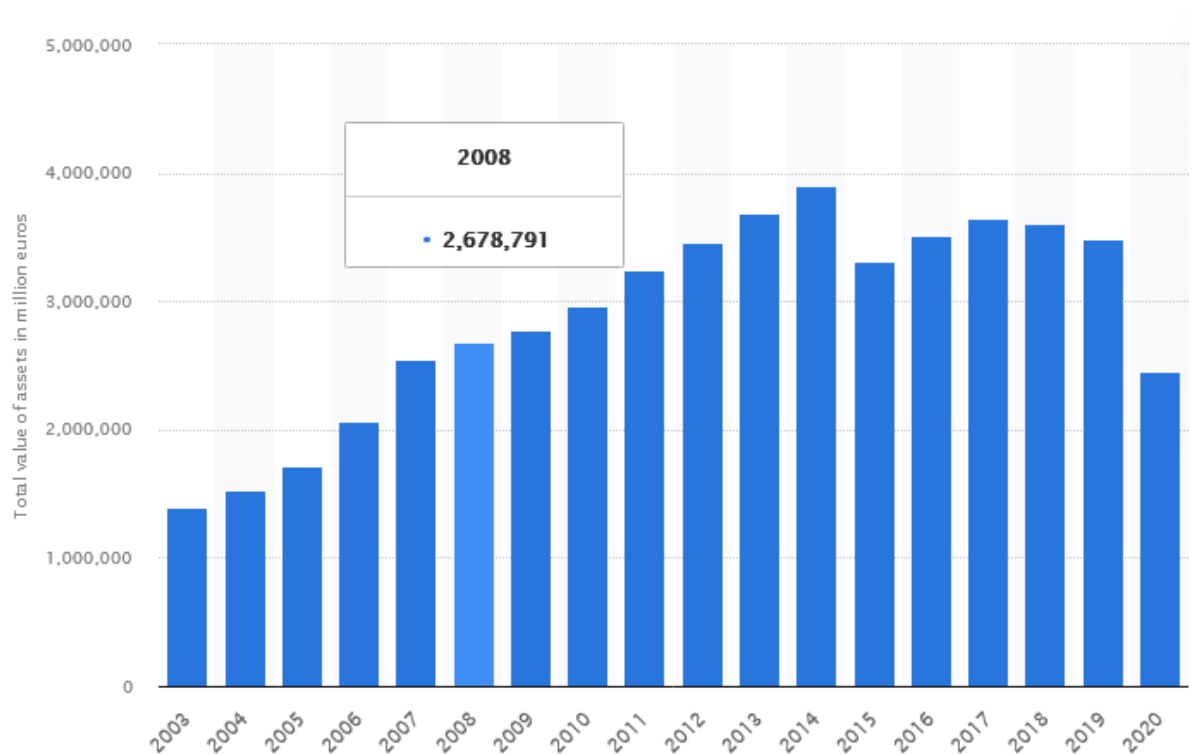
¹⁷ Michiel van Dijk, Francis Weyzig, Richard Murphy. The Netherlands: s. 13.

¹⁸ Michiel van Dijk, Francis Weyzig, Richard Murphy. The Netherlands: s. 14.

¹⁹ Michiel van Dijk, Francis Weyzig, Richard Murphy. The Netherlands: s. 17.

²⁰ Francis Weyzig & Michiel van Dijk, Tax Haven and Development Partner Incoherence in Dutch Government Policies? Amsterdam, June 2007, Published by: Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen (SOMO) Centre for Research on Multinational Corporations, ISBN: 978-90-71284-14-4
https://papers.ssrn.com/sol3/Delivery.cfm/SSRN_ID1660429_code1122461.pdf?abstractid=1660429&mirid=1
https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1660429 (22.03.2022)

Na rys. 2 przedstawiono wykres wartości aktywów SFIs Holandii w latach 2003 do 2020 i jak można odnotować przykładowo w roku 2014 było to prawie 4 biliony euro. W ostatnich latach wartość ta zaczęła nieco spadać.

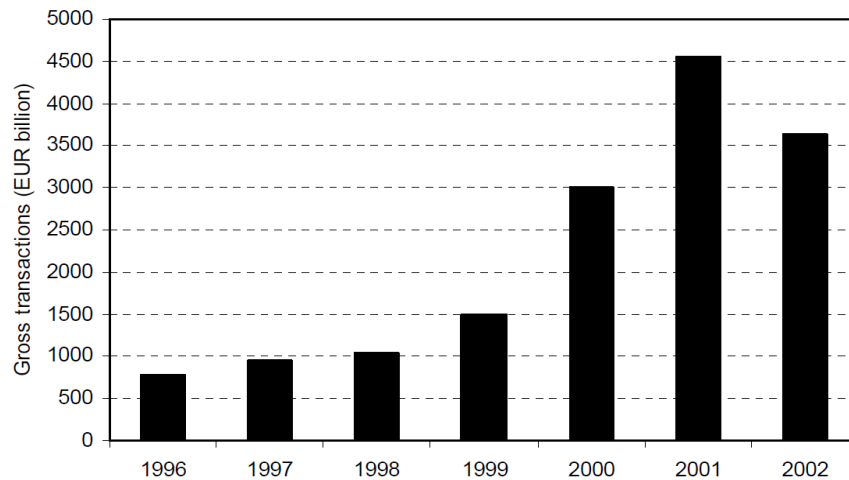

Rys. 2. Suma aktywów specjalnych instytucji finansowych w Holandii w latach 2003-2020

Źródło: <https://www.statista.com/statistics/603945/total-assets-of-sfis-in-the-netherlands/> (23.03.2022)

Na rys. 3 poniżej przedstawiono sumy transakcji (gross transactions) realizowanych przez holenderskie SFIs w latach 1996-2002. „Gross transactions” są definiowane jako suma wszystkich wpływów i wypływów i głównie są tu ujęte opłaty licencyjne (royalties), dywidendy, odsetki i darowizny kapitałowe (capital endowments). Uważa się, że ostatnie dwie pozycje stanowią większość wszystkich transakcji. W konsekwencji dla określonej struktury systemu podatkowego jest rzeczą bardzo korzystną wykorzystanie Holandii do działań finansowania grup przedsiębiorstw. Działania finansowania grup przedsiębiorstw głównie polegają na dokonywaniu przepływów pożyczek (loans) od spółki matki, być może

uzupełnionej o fundusze uzyskane z emisji akcji i udziałów, do spółek córek w krajach trzecich, za pośrednictwem Holandii.

Source: DNB statistical Bulletin, June 2003, p. 21.

Note: The graph is partially based Chart 1 of DNB statistical Bulletin, June 2003, p. 21. The figures presented are therefore not exact.

Rys. 3. Wartość transakcji dokonywanych przez SFIs w Holandii w latach 1996-2002
 Źródło: Michiel van Dijk, Francis Weyzig, Richard Murphy. The Netherlands: s. 17.

Jak wynika z rysunku 3, wartości tych transakcji rosły systematycznie od 782 miliardów € w roku 1996 do 4.500 miliardów w roku 2002. W roku 2002 wartość tych transakcji była osiem razy większa od GDP Holandii. W dużej części transakcje te były realizowane do dobrze znanych rajów podatkowych, takich jak: the Netherlands Antilles i Cayman Islands, co jasno wskazuje, że Holandia zyskała popularność jako kraj transferu kapitałów w celu uniknięcia opodatkowania i w związku z tym może być także traktowana jako raj podatkowy.

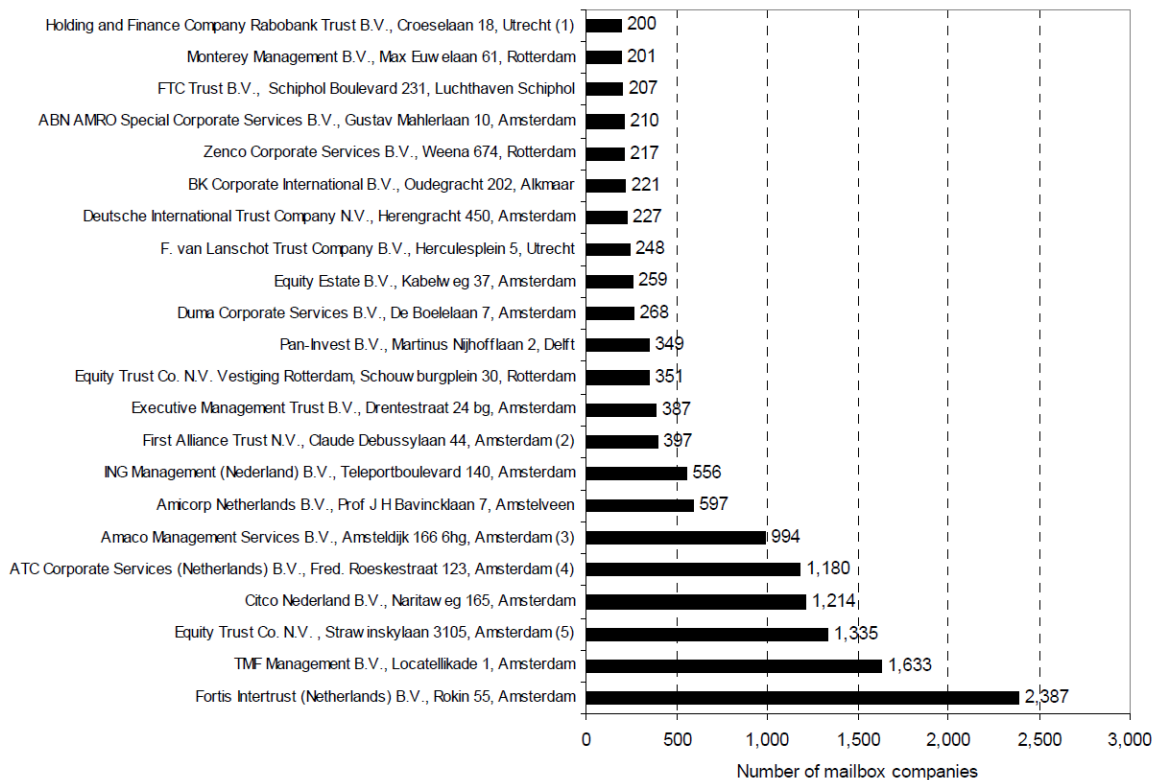
Instytucje powiernicze (trust offices - TO) w Holandii

Okolo 80% SFIs jest reprezentowanych przez instytucje powiernicze i dokonują one okolo jednej czwartej wszystkich transakcji SFIs. „Trust offices (TO)” oferują wiele usług dla swoich klientów. Podstawową funkcją TO jest oferowanie „substancji”. Rejestrują one jednostki prawne w imieniu swoich klientów, najczęściej międzynarodowych korporacji, i oferują im adres, zarząd i administrację. W konsekwencji „mailbox companies” są ulokowane w tym samym miejscu co TO. Oczywiście pracownicy nie są częścią oferowanej „substancji” i większość klientów TO, czyli SFIs, odpowiada zero w ankietach dotyczących liczby zatrudnionych. Dodatkowo TO mogą dostarczać usługi administracyjne i wspierające, takie jak organizowanie walnego zgromadzenia akcjonariuszy, udzielanie porad dotyczących kwestii

prawnych i podatkowych, aczkolwiek te dwie ostatnie funkcje są najczęściej realizowane przez specjalne firmy konsultingowe. Ponieważ „mailbox companies” wykonują jedynie funkcje czysto administracyjne (tzn. uniknięcie opodatkowania), międzynarodowe korporacje mogą zaoszczędzić dużo pieniędzy poprzez wykorzystanie usług i doświadczeń TO w celu stworzenia spółki w porównaniu z sytuacją, gdyby musiały to robić same.²¹

Kolejną ważną funkcją TO jest zaoferowanie adresu (siedziby) dla „mailbox companies”, w związku z tym spółka z takim samym adresem co TO jest z zasady jego klientem. W roku 2006 istniało niemniej niż 19.647 spółek i jednostek prawnych, które można było zidentyfikować jako potencjalnych klientów TO. Z tej grupy 77% mało formę prawną Besloten Vennootschap, (BV) (spółki z ograniczoną odpowiedzialnością) – najbardziej popularną formę prawną dla „mailbox companies”.

Na rys. 4 przedstawiono, ile spółek, określanych mianem „mailbox companies”, jest zarejestrowanych pod określonym adresem instytucji powierniczej. Na rysunku są uwzględnione tylko te adresy, gdzie ma swoją siedzibę co najmniej 200 spółek.

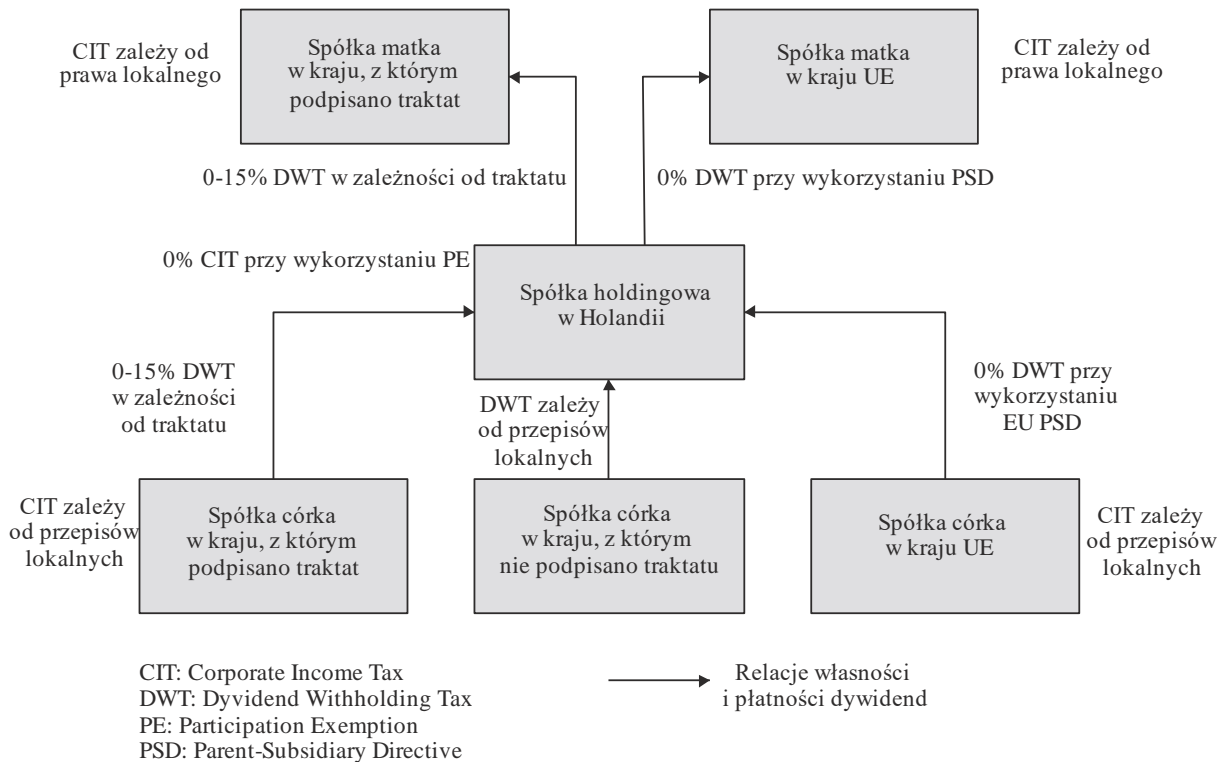
Rys. 4. Liczba spółek „mail box companirs” zarejestrowanych pod jednym adresem „trust office” w Holandii

Źródło: Michiel van Dijk, Francis Weyzig, Richard Murphy. The Netherlands: s. 28.

²¹ Michiel van Dijk, Francis Weyzig, Richard Murphy. The Netherlands: s. 22.

Na rys. 5 pokazano typową strukturę holdingową używaną w Holandii jako kraju przepływu kapitałów. Łańcuch ma trzy poziomy:

1. Na najwyższym poziomie jest spółka matka ulokowana w kraju UE lub w innym kraju, z którym podpisano traktat podatkowy.
2. Na drugim poziomie jest spółka holdingowa ulokowana w Holandii, ma ona zazwyczaj formę prawną spółki z ograniczoną odpowiedzialnością BV.
3. Na najniższym poziomie jest spółka zależna (działające przedsiębiorstwo), która może być ulokowana w EU, w kraju, z którym podpisano traktat podatkowy, lub w innym kraju.

Rys. 5. Struktura przepływu kapitałów w grupie

Źródło: Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 39.

Przy założeniu że spełnione zostały wymagania dla „participation exception”, podstawowa zasada zredukowania podatków w grupie wykorzystującej spółkę holdingową działa w sposób następujący:

- I. Płatności podatków przez spółkę zależną

1. Podatek CIT: spółka zależna płaci podatek CIT zgodnie z lokalnymi regulacjami. Stawki podatkowe różnią się znacznie. Na przykład w Holandii podatek CIT wynosi 25,8%.²²
 2. Podatek od dywidend:
 - Pomędzy 0% i 15%, jeśli spółka zależna jest ulokowana w kraju, z którym podpisano traktat;
 - 0%, jeśli spółka zależna jest ulokowana w EU i stosuje się „EU Parent-Subsidiary Directive”;
 - W zależności od lokalnego prawa podatkowego, jeśli spółka zależna jest ulokowana w kraju, z którym nie podpisano traktatu.
- II. Płatności podatków przez holenderską spółkę holdingową
1. Podatek CIT: 0% z powodu „participation exemption”, jeśli zysk został już opodatkowany na poziomie spółki zależnej.
 2. Podatek od dywidend i zysków kapitałowych (capital gains):
 - 25%, jeśli dywidenda jest płacona w Holandii i nie jest transferowana do spółki matki;
 - Pomędzy 0% i 15%, jeśli spółka matka jest ulokowana w kraju, z którym podpisano traktat;
 - 0%, jeśli spółka matka jest ulokowana w UE i stosuje się „EU Parent-Subsidiary Directive”.
- III. Płatności podatków przez spółkę matkę
1. Podatek CIT w zależności od lokalnych przepisów prawa;
 2. Podatek od dywidend w zależności od lokalnych przepisów prawa.

W konsekwencji, jeśli na przykład, zysk osiągnięty przez spółkę zależną na Cyprze jest opodatkowany na poziomie 10% (lub nawet niższym), to podatek zapłacony na Cyprze reguluje (znosi) podatek obowiązujący w Holandii, mimo to, że stawka podatkowa w Holandii jest znacznie wyższa, obecnie 25,8%²³. Nie ma obowiązku zapłacenia podatku od dywidend (dividend withholding tax) w przypadku transferu zysku do Holandii, ponieważ Cypr jest członkiem UE.²⁴

²² <https://taxsummaries.pwc.com/netherlands/corporate/taxes-on-corporate-income>. (04.04.2022)

²³ <https://taxsummaries.pwc.com/netherlands/corporate/taxes-on-corporate-income> (05.04.2022)

²⁴ Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 40.

Traktowanie dywidend w Holandii jest nietypowe i spójność tego traktowania powoduje, że Holandia jest krajem wyjątkowym w tej dziedzinie, nawet jeśli inne kraje jak Luxemburg, Belgia i Szwajcaria oferują inne rozwiązania tej kwestii. Ponadto niewiele krajów oferuje analogiczne zwolnienia z podatków od zysków osiągniętych ze sprzedaży inwestycji (sprzedaż wcześniej kupionych akcji lub udziałów) w spółki zależne (zyski kapitałowe)²⁵, które dla wielu grup konglomeratowych są głównym źródłem przychodów. Nie pobiera się podatku od zysków kapitałowych osiągniętych ze sprzedaży akcji, jeśli można tu wykorzystać zasadę „participation exemption”.²⁶

Główną zaletą spółki holdingowej ulokowanej w Holandii jest to, że prawie nie ma tu wymagań dotyczących substancji materialnej. Oznacza to, że spółka holdingowa nie musi mieć pracowników. W wielu przypadkach taka spółka holdingowa będąca w posiadaniu zagranicznym jest obsługiwana, jak to wcześniej przedstawiono, przez urząd powierniczy (trust office), który dostarcza usługi zarządcze, administracyjne, adres. Niektóre kraje wymagają posiadania pewnej substancji w Holandii, zanim będzie można skorzystać z zalet traktatu dotyczącego podwójnego opodatkowania podpisanego z Holandią. Jednak w większości traktatów podatkowych wynegocjowanych z Holandią brakuje klauzuli dotyczącej zapobieganiu nadużyciom.²⁷

W zasadzie holenderskie struktury zagranicznych korporacji nie muszą być szkodliwe. Jeżeli korporacje te odpowiednio płacą podatki CIT we wszystkich krajach, gdzie działają i wykorzystują holenderskie struktury holdingowe, aby uniknąć płacenia podatku od dywidend, gdy transferują zyski z tych spółek córek do spółki matki, to to może być w pełni zgodne z prawem. Takie rozwiązanie może być wykorzystane w celu uniknięcia podwójnego opodatkowania tego samego zysku. Jednak struktury te mogą stać się szkodliwe, jeśli są powiązane z umowami finansowania i licencjonowania, które dalej zmniejszają zobowiązania podatkowe, lub z transakcjami wewnątrz grupy, które niestosują zasady wyceny rynkowej transakcji „the arm’s length principle”²⁸ i nie jest płacony podatek lub jest płacony zbyt niski w kraju, gdzie zysk został wypracowany.²⁹

²⁵ <https://www.investopedia.com/terms/c/capitalgain.asp> (05.04.2022)

²⁶ Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 40.

²⁷ Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 40.

²⁸ <https://www.royaltyrange.com/home/blog/what-is-an-arms-length-transaction-in-transfer-pricing> (05.04.2022)

²⁹ Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 41-42.

Ponadto holdingi holenderskie mogą służyć jako narzędzia transferu kapitałów do rajów podatkowych takich jak Netherlands Antilles lub the Cayman Islands i dlatego ułatwiają one umieszczenie centrali korporacji lub innych spółek grupy w takich jurysdykcjach o niskich podatkach. Sugeruje to raczej agresywne i szkodliwe formy unikania podatków. Aby zademonstrować powiązania z rajami podatkowymi, w tabeli 3 pokazano ulokowanie spółek dominujących (matek) wszystkich holenderskich spółek handlowych mających formę ‘holdingu finansowego’ a także dostępne informacje na temat lokalizacji ostatecznego posiadacza udziałów (lub ostatecznego znanego posiadacza udziałów, w związku z tym te dane nie są kompletne).

Tabela: 3. Siedziby spółek matek holdingów finansowych zarejestrowanych w Holandii

Kraj	Wszystkie spółki		Spółki wykorzystujące jednostki powiernicze	
	Liczba	Udział (%)	Liczba	Udział (%)
Kraje niebędące rajami podatkowymi:				
Holandia	32394	77	1280	22
USA	1657	4	691	12
Wielka Brytania	879	2	331	6
Niemcy	422	1	51	1
Francja	350	1	140	2
Szwecja	263	1	111	2
Włochy	252	1	163	3
Inne	1118	3	585	10
Razem	37335	89	3352	57
Raje podatkowe:				
Antyle holenderskie	2128	5	1430	25
Belgia	805	2	210	4
Luksemburg	791	2	409	7
Szwajcaria	263	1	62	1
Izrael	220	1	109	2
Bermudy	116	0	23	0
Cypr	97	0	54	1
British Virgin Islands	75	0	49	1
Cayman Islands	50	0	38	1
Singapur	26	0	14	0
Malta	24	0	3	0
Aruba	23	0	19	0
Afryka Południowa	19	0	5	0
Gibraltar	15	0	4	0
Lichtenstein	14	0	4	0
Panama	13	0	8	0
Bahamas	12	0	7	0
Mauritius	8	0	4	0
Węgry	6	0	5	0
Seszele	6	0	5	0
Belize	4	0	4	0
Urugwaj	6	0	4	0
Barbados	3	0	2	0
Libanon	3	0	1	0
Saint Kitts and Nevis	3	0	-	-
Hong Kong	2	0	1	0
Liberia	2	0	1	0

Bahrajn	1	0	1	0
Marshall Islands	1	0	1	0
Vanuatu	1	0	1	0
Razem	4737	11	2478	43
Razem	42072	100	5830	100

Źródło: Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 41.

Z tabeli 3 wynika, że w przypadku jeśli spółka zarejestrowana w Holandii jest holdingiem finansowym i wykorzystuje instytucję powierniczą, to jej spółka matka znajduje się najczęściej w raju podatkowym, jakim są Antyle Holenderskie (25% przypadków), na kolejnych miejscach są Holandia (22% przypadków) i USA (12% przypadków). Ważną pozycję ma tu także Luksemburg zaklasyfikowany jako raj podatkowy (7% przypadków).

Ścieżka do Antyli Holenderskich

Na początku należy przypomnieć, że Królestwo Holandii składa się z trzech państw: Holandia, Antyle Holenderskie i Aruba. Dwa ostatnie są uważane za raje podatkowe, przy czym Antyle Holenderskie są uważane za jeden z ważniejszych rajów podatkowych.³⁰

Traktowanie w Holandii podatków od dochodów i zysków kapitałowych przepływających przez jej terytorium jest szczególnie atrakcyjne dla spółek, których właściciele są ulokowani w Holenderskich Antylach. Chociaż w ostatnich latach stało się to mniej atrakcyjne, ale nadal jest często stosowane. W ramach traktatu podatkowego zawartego między Holandią, Antylami Holenderskimi i Arubą przewidziane są następujące udogodnienia:³¹

- W Holandii nie jest potrącany podatek (withholding tax) od odsetek (tax) i od licencji (royalties) płaconych do Antyli Holenderskich. Powoduje to przepływ strumienia pieniędzy nieobjętych normalnym opodatkowaniem.
- Od roku 2002 dywidendy płacone przez holenderskie korporacje dla korporacji ulokowanych w Antylach Holenderskich są opodatkowane w Holandii podatkiem (withholding tax) w wysokości 8,3%. Na mocy porozumienia między obydwoma krajami podatek ten jest następnie transferowany dla rządu Antyli Holenderskich. Dochody z dywidend i dochody kapitałowe osiągnane przez korporacje zlokalizowane w Antylach Holenderskich od spółek zależnych ulokowanych w Holandii są w 100% zwolnione z opodatkowania pod warunkiem, że spółka w Antylach Holenderskich ma co najmniej 25% udziałów spółki znajdującej się w Holandii (BV).

³⁰ Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 46.

³¹ Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 46

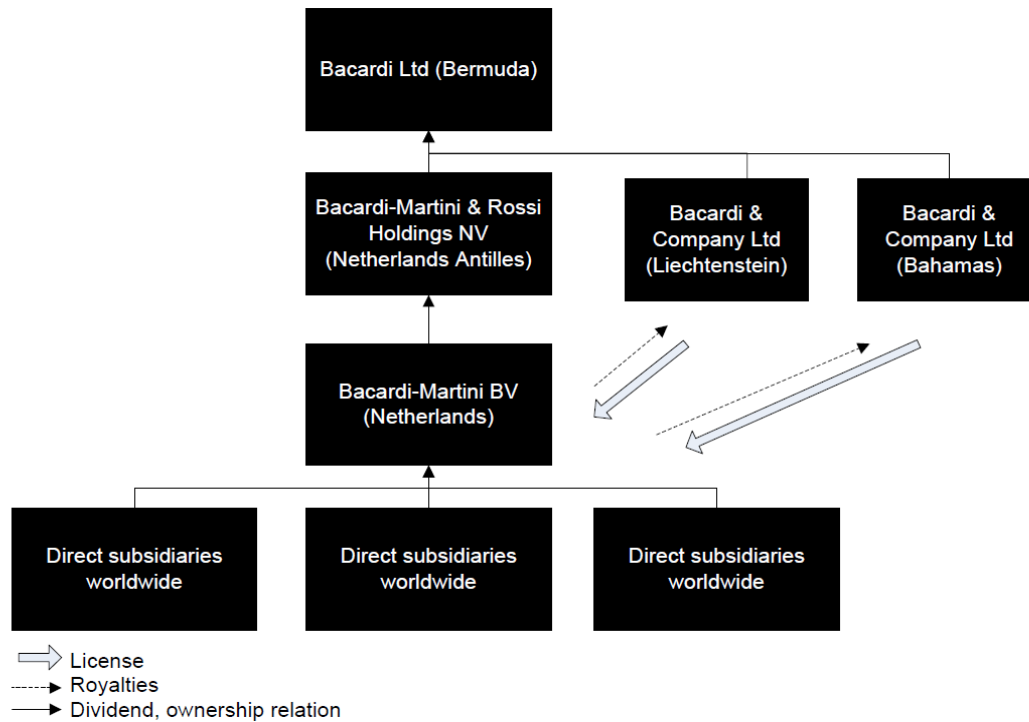
- W przypadku dywidend i dochodów kapitałowych od spółek zależnych ulokowanych w innych (niż Holandia) krajach 95% z nich jest zwolnionych z opodatkowania. Normalna stawka podatkowa w wysokości 34,5% jest stosowana w odniesieniu do pozostałych 5% spółek, co w rezultacie daje efektywną stopę opodatkowania w wysokości 1,725%. Nie ma wymagania, aby taki dochód był przedmiotem wcześniejszego opodatkowania za granicą (w kraju powstania). Aczkolwiek taki podatek może być płacony w kraju, gdzie dochód został wygenerowany.
- Jest także możliwe, że spółka z o.o. (BV) ulokowana w Antylach Holenderskich będzie opodatkowana podatkiem 0%. W takim przypadku wystarczy, aby spółka była zaangażowana w finansowanie i inwestycje w papiery wartościowe a także depozyty i musi być zarządzana przez certyfikowaną w Antylach Holenderskich spółkę powierniczą (lub osobę będącą rezydentem w Antylach Holenderskich).
- Dywidendy wpływające za granicę nie są opodatkowane w Antylach Holenderskich.

W roku 2006 w Antylach Holenderskich było zarejestrowanych 2600 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością (limited companies by shares) (BV Besloten Vennootschap) i publicznych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością (Public limited company - NV) (Naamloze Vennootschap)³², które miały spółki córki w Holandii. Spośród tych spółek córek około 2000 są to holdingi finansowe, co w dużym stopniu świadczy o tym, że zostały one stworzone, aby czerpać korzyści z przepływu kapitałów do Antyli Holenderskich (Netherlands Antilles route). W strukturach tych nie zawsze jest znana ostateczna spółka matka. W niektórych przypadkach ostateczna spółka matka nie jest ulokowana w Antylach Holenderskich, ale w innym rajach podatkowym, np. na Bermudach.³³

Przykładem takiej struktury może być grupa Bacardi-Martini przedstawiona na rysunku 6. Z powodu wykorzystania tej struktury w krajach, w których korporacja działa, może dojść do strat rzędu dziesiątków milionów euro z powodu unikania podatków. Holandia może tu działać jako kraj przez który przepływają dywidendy z krajów trzecich do Antyli Holenderskich i także opłaty za prawa autorskie (royalties) z krajów trzecich na wyspy Bahama i do Lichtenstein, i w ostateczności na Bermudy.

³² <https://www.investopedia.com/terms/n/nv-nv-or-naamloze-vennootschap.asp> (20.04.2022)

³³ Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 47

Rys. 6. Struktura holdingu Bacardi-Martini

Źródło: Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 48

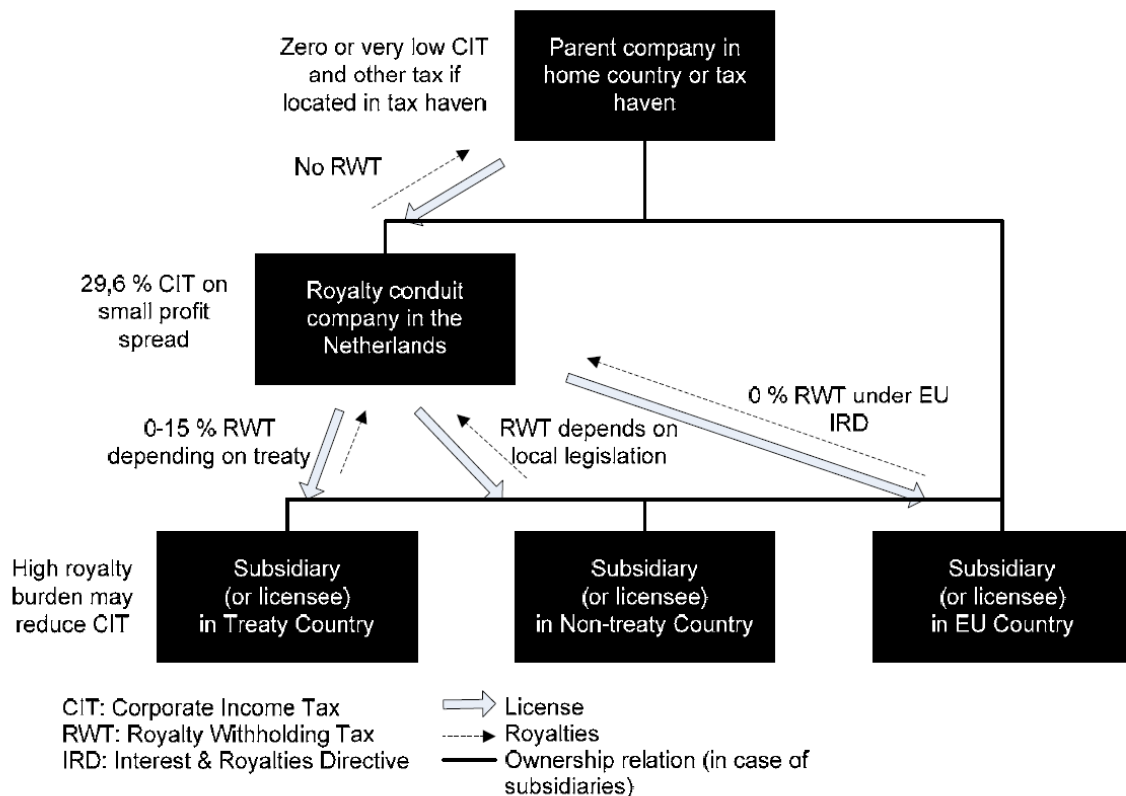
Spółki holenderskie umożliwiające przepływ opłat licencyjnych (royalty)

Spółka dokonująca transferu opłat licencyjnych (licensing or royalty) działa jako pośrednik pomiędzy właścicielem lub twórcą własności intelektualnej (np. w formie patentu, prawa do filmu, praw kopiowania lub znaku handlowego – trademark), który nie jest rezydentem w Holandii, i osobą, która chce wykorzystać ten patent w innym, trzecim kraju.³⁴

Rzeczą typową jest, że spółka będąca właścicielem własności intelektualnej jest ulokowana w raju podatkowym, gdzie zyski są opodatkowane na poziomie bardzo niskim lub zerowym. Ponadto przepływy dochodów z tantiem z Holandii do kraju, w którym jest właściciel własności intelektualnej, nie będą opodatkowane podatkiem u źródła (withholding tax). Dodatkowo, z powodu zawarcia przez Holandię traktatów podatkowych z wieloma krajami, przepływy z tantiem do Holandii od spółek zależnych lub od niezależnego licencjobiorcy nie będą obciążone podatkiem płaconym u źródła lub będzie to podatek bardzo mały. Ulg takich może nie być, jeśli tantiemy będą płacone bezpośrednio do kraju ojczystego posiadacza własności intelektualnej i

³⁴ Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 49.

to powoduje, że struktura taka jest bardzo korzystna. Działania dotyczące udzielania licencji mogą być połączone z działaniami polegającymi jedynie na posiadaniu udziałów, finansowaniu lub rzeczywistą działalnością operacyjną, taką jak handel lub produkcja. Na rysunku 7 pokazano przykładową strukturę umożliwiającą transfer opłat licencyjnych.³⁵

Rys. 7. Struktura transferu opłat licencyjnych
 Źródło: Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 49

Spółka holenderska ma obowiązek zapłacić standardowy podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) w wysokości 29,6% obliczony na podstawie różnicy pomiędzy opłatami licencyjnymi zapłaconymi właścicielowi własności intelektualnej i wpływami z opłat licencyjnych otrzymanymi od spółek zależnych lub niezależnych licencjobiorców. Tym niemniej jest to prawdopodobnie znacznie mniej niż jakikolwiek podatek płacony w większości przypadków u źródła, jeżeli opłaty licencyjne byłyby płacone z kraju trzeciego do kraju właściciela patentu bez użycia pośrednictwa Holandii.³⁶

³⁵ Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 49.

³⁶ Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 49.

Europejska dyrektywa dotycząca płatności odsetek i (opłat) należności licencyjnych (EU Interest and Royalties Directive)³⁷ weszła w życie w roku 2004. Zgodnie z jej treścią 0% podatek u źródła stosowany jest do odsetek i płatności licencyjnych pomiędzy powiązаныmi spółkami mającymi swoją siedzibę w krajach EU. Aby dyrektywa mogła być stosowana, musi być spełnionych szereg warunków. Rząd holenderski odpowiedział na tę dyrektywę przez zaplanowanie oferty nowych zachęt dla tych, którzy chcieliby zorganizować przepływ płatności licencyjnych przez Holandię.³⁸

W roku 2006 wprowadzono w Holandii nowe przepisy z surowszymi zapisami dotyczącymi zapobiegania nadużyciom. Zgodnie z tymi nowymi przepisami zwolnienie z opodatkowania (participation exemption) nie jest stosowane w odniesieniu do dywidend od zagranicznych przedsiębiorstw, które są głównie zaangażowane w udzielanie licencji i/lub udzielanie kredytów innym spółkom (do pośredników)³⁹. O ile może to dawać efekt w odniesieniu do płatności licencyjnych do spółek w rajach podatkowych takich jak np. Antyle Holenderskie posiadanych przez holdingi holenderskie, to nie dotyczy to płatności licencyjnych i odsetek w Holandii, jak to pokazano na rysunku 7.⁴⁰

W tabeli 4 pokazano informacje na temat lokalizacji spółki matki w całej strukturze przepływu opłat licencyjnych, tzn. lokalizacji spółki pokazanej w najwyższym na rysunku7 prostokącie. W tabeli zawarto dane na temat spółek, których podstawowym przedmiotem działalności jest wykorzystanie (eksploatacja) patentów i licencji. Dane nie są kompletne i obejmują około połowę spółek w Holandii deklarujących ten rodzaj działalności. W tabeli 4 pokazano także informacje na temat spółek zajmujących się transferem opłat licencyjnych obsługiwanych przez biura powiernicze (trust offices). Nie mniej niż 3% wszystkich spółek wykorzystujących biura powiernicze można zaklasyfikować jako eksploatujące patenty, licencje, prawa autorskie, etc. Stanowią one czwartą kategorię po takich jak: (1) holdingi finansowe, (2) inwestycje w aktywa finansowe, (3) biura powiernicze dla akcji i udziałów.⁴¹

³⁷ <https://www.dits.deloitte.com/App/Views/PopUpWindow.html?pageName=domesticWithholdingTax>
https://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation-cross-border-interest-and-royalty-payments-european-union_pl
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32003L0049>

³⁸ Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 49.

³⁹ Art. 1, punkt 4 dyrektywy.

⁴⁰ Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 50.

⁴¹ Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 50

Tabela 4. Lokalizacja spółki matki spółek zaklasyfikowanych jako eksploatujące patenty i prawa autorskie (royalties)

Kraj	Wszystkie spółki		Spółki wykorzystujące biura powiernicze	
	Liczba	Udział %	Liczba	Udział %
Kraje, które nie są rajami podatkowymi:				
Holandia	679	58	48	17
Stany Zjednoczone	62	5	24	8
Wielka Brytania	53	5	29	10
Włochy	17	1	12	4
Hiszpania	15	1	12	4
Francja	15	1	1	0
Niemcy	14	1	3	1
Inne	60	5	23	8
Razem	915	79	152	54
Raje podatkowe:				
Antyle Holenderskie	150	13	83	29
Luksemburg	33	3	19	7
Szwajcaria	17	1	3	1
British Virgin Islands	15	1	13	5
Belgia	14	1	5	2
Bermuda	6	1	3	1
Singapur	3	0	1	0
Afryka Południowa	2	0	-	-
Bahamas	2	0	2	1
Cypr	2	0	1	0
Cayman Islands	2	0	1	0
Barbados	1	0	0	0
Gibraltar	1	0	0	0
Honkong	1	0	0	0
Panama	1	0	0	0
Razem	250	21	131	46
Razem	1165	100	283	100

Zródło: Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 51.

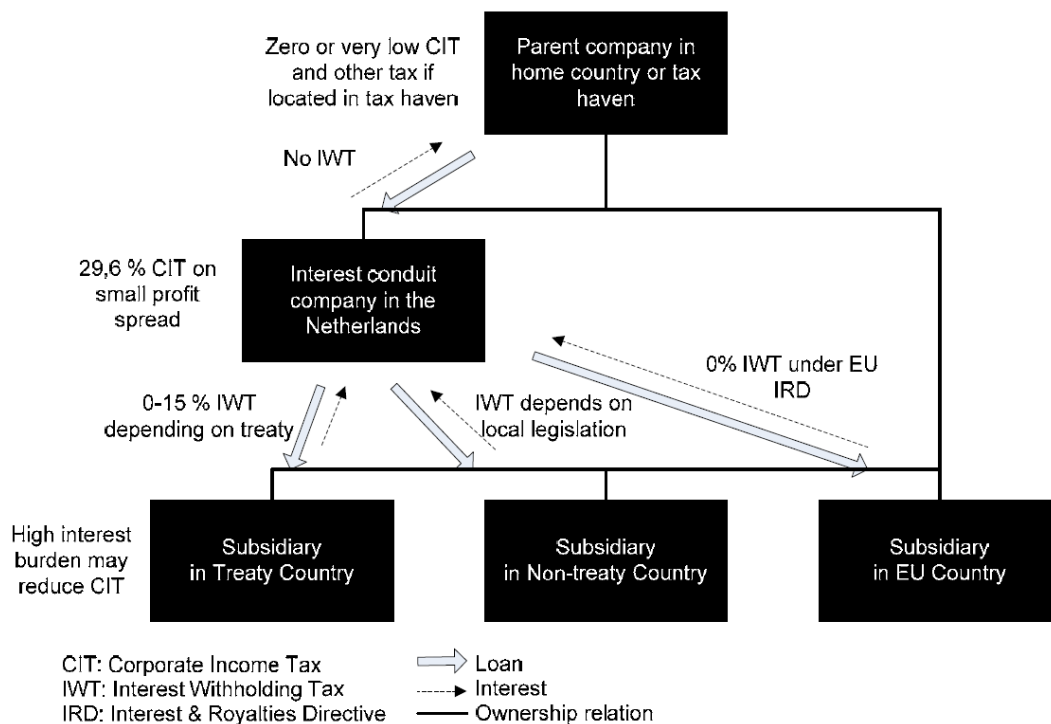
Przedstawione dane potwierdzają, że spółki matki spółek zajmujących się transferem opłat licencyjnych są z zasady ulokowane w rajach podatkowych. Największy udział spółek matek, bo aż 58% dla kolumny „wszystkie spółki”, jest ulokowanych w Holandii. Jest to bardzo zastanawiające, że Holandia jest na szczycie listy, bo jest w niej prawdopodobnie wiele spółek, które nie są częścią struktury transferu opłat licencyjnych i dlatego mają swoje spółki matki w Holandii. Jest także możliwe, że spółki matki zlokalizowane w Holandii mają swoje spółki matki ulokowane w rajach podatkowych, aczkolwiek nie można tego zweryfikować na podstawie posiadanych danych. Spółki wykorzystujące usługi powiernicze (trust services) są najczęściej z definicji częścią struktury planowania podatkowego i dlatego jest duże prawdopodobieństwo, że wykorzystują struktury transferu opłat licencyjnych (royalty). Dlatego nie jest zaskakujące, że 29% takich spółek ma swoją spółkę matkę w Antylach

Holenderskich. Innymi popularnymi lokalizacjami rajów podatkowych jest Luksemburg (7%) i British Virgin Islands (5%).⁴²

Holenderskie spółki zajmujące się transferem odsetek (od kredytów) i finansowaniem grupy

Spółki finansujące mogą być podzielone na trzy kategorie: (1) spółki zajmujące się transferem odsetek, (2) spółki finansowania grupy (grupowego?), (2) organizacje pozyskiwania funduszy (fundraising vehicles).⁴³

Organizacje pozyskiwania funduszy są używane w celu pożyczania pieniędzy lub emisji obligacji na międzynarodowym rynku finansowym. Fundusze te są następnie pożyczane spółkom córkom i spółkom matkom. Zaletą struktury jest to, że płatności odsetek przez spółki zależne i spółki dominujące są mogą być zwolnione z podatku u źródła (withholding tax) dzięki holenderskiej sieci traktatów podwójnego opodatkowania. Także holenderska spółka pozyskiwania funduszy nie płaci podatku u źródła za wypłacane na zewnątrz odsetki.⁴⁴ Na rys. 8 przedstawiono strukturę transferu odsetek.

Rys. 8. Struktura transferu odsetek
Źródło: Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 52.

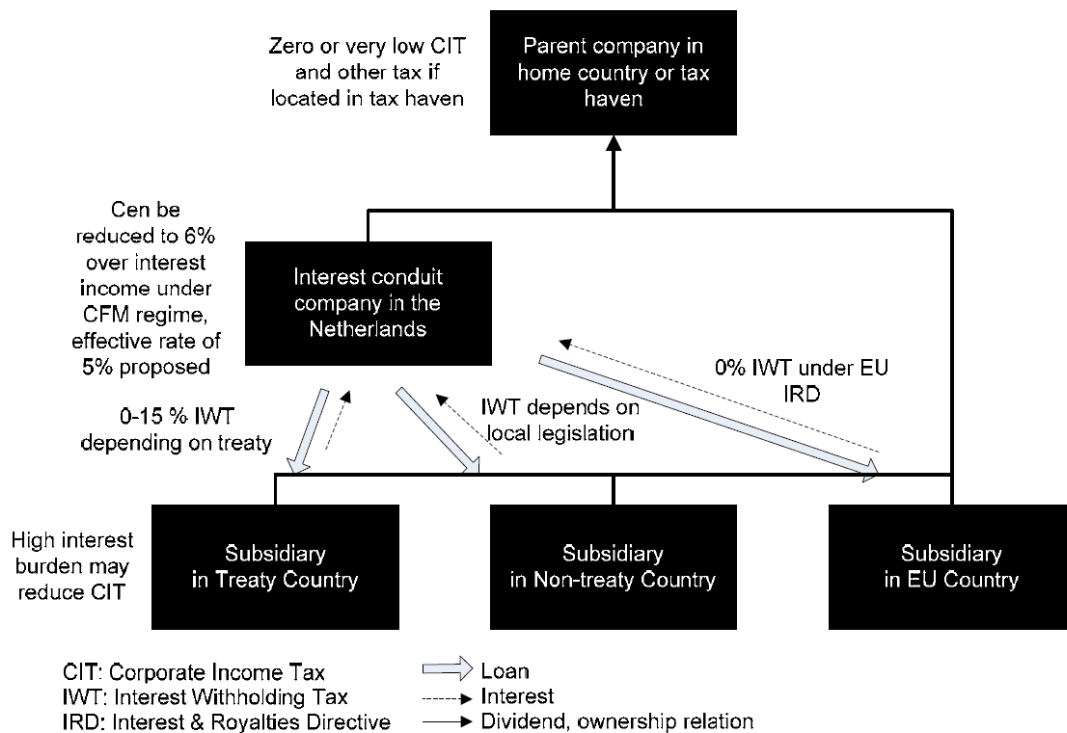
⁴² Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 51

⁴³ Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 52.

⁴⁴ Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 52.

Spółki transferu odsetek są podobne do spółek transferu opłat licencyjnych, ale są używane w celu dokonywania płatności w ramach grupy lub płatności odsetek do osoby trzeciej, gdy trzeba byłoby zapłacić podatek u źródła, gdyby odsetki byłyby płacone bezpośrednio pomiędzy dwoma głównymi stronami umowy. Podatek u źródła jest eliminowany dzięki przepływowi płatności przez Holandię za cenę niewielkiego zobowiązania podatkowego powstałego w Holandii w związku z „różnicą” pomiędzy odsetkami otrzymanymi i zapłaconymi. Tak samo jak w przypadku spółek zajmujących się transferem opłat licencyjnych spółka matka jest zwykle ulokowana w raju podatkowym.

Na rys. 9 przedstawiono strukturę finansowania grupy.

Rys. 9. Struktura finansowania grupy

Źródło: Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 53.

Spółki finansowania grupy także dostarczają kredytów dla innych spółek w ramach grupy. Jednak są one różne od spółek przepływu odsetek w takim sensie, że są one finansowane poprzez udziały a nie poprzez pożyczki od spółki matki. Działania dotyczące finansów (treasure) i finansowania grupy mogą być scentralizowane w spółce holenderskiej. Istnieją także struktury z holenderską spółką BV (z ograniczoną odpowiedzialnością) z oddziałem

(filia) w Luksemburgu lub w Szwajcarii, które to kraje mają specjalne przepisy (regimes) podatkowe dla działań dotyczących finansowania grupy. Holenderska spółka finansowania grupy może być wykorzystana w celu uniknięcia opodatkowania w innych krajach poprzez przekazywanie dużych pożyczek do spółek córek za granicą. W rezultacie spółki zależne staną się „cienko kapitalizowane”⁴⁵, co oznacza, że mają one bardzo wysoki lub nawet ujemny współczynnik zadłużenia. Płacenie wysokiego oprocentowania za udzielone (przez spółkę matkę) pożyczki prowadzi do niższego zysku na poziomie spółek córek, lub nawet do generowania strat.

Alternatywnie, spółka zajmująca się finansowaniem grupy może nie dostarczać dużych pożyczek, ale żądać sztucznie zawyżonego oprocentowania za kredyty udzielone w ramach grupy.⁴⁶

Połączenie funkcji posiadania udziałów, finansowania i udzielania licencji

Spółki realizujące funkcję finansowania nie muszą posiadać spółek córek, dla których udzielałyby kredytów, aby korzystać ze stawki 0% podatku u źródła w ramach traktatów podatkowych, mogą one po prostu udzielać pożyczek dowolnej spółce lub grupie spółek. Ponadto spółki zajmujące się przepływem środków finansowych (finance conduit companies) lub organizacje gromadzenia funduszy (fundraising vehicles) mogą być posiadane przez spółki matki poza normalnymi strukturami holdingowymi. Teoretycznie rzecz biorąc dla wypełniania tych funkcji mogą być użyte zewnętrzne spółki usługowe niebędące własnością (niekontrolowane) przez korporacje. Jednak w praktyce działania dotyczące finansowania grupy, posiadania udziałów i przepływu kapitałów (finance conduit) są często powiązane. Zazwyczaj jest tu wykorzystywana struktura hierarchiczna wielu holenderskich spółek z o.o. i może być ona dość skomplikowana.⁴⁷

Należy podkreślić, że w wielu grupach spółek zyski nie są przekazywane do spółki matki, ale są zatrzymywane na poziomie pośrednich spółek holdingowych, o ile działają one w stabilnych i nisko opodatkowanych środowiskach. Jest to możliwe, ponieważ większość spółek matek nie wypłaca samodzielnie wszystkich swoich zysków akcjonariuszom przy pomocy dywidend. Na

⁴⁵https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjWqsPu67P3AhXSxIsKHd1hDf0QFnoECAUQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.oecd.org%2Fctp%2Ftax-global%2F5.%2520thin_capitalization_background.pdf&usg=AOvVaw1NizVUK-t_v5foXmaRjPkV
(27.04.2022)

⁴⁶ Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 53.

⁴⁷ Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 54-55.

przykład w przypadku publicznych spółek w Wielkiej Brytanii notowanych na giełdzie współczynnik wypłacania (dywidendy) wynosi w granicach 30% - 40%.⁴⁸

Holenderska spółka holdingowa, która otrzymuje nisko opodatkowane dywidendy lub zyski od swoich spółek zależnych, może efektywnie odkładać (odraczać) te zyski dla swojej spółki matki, prawie bez ograniczeń (czasowych). Z racji istnienia dużej ilości traktatów o unikaniu podwójnego opodatkowania i dlatego że Holandia ma dość wysoką stawkę podatkową (CIT) 25,8%⁴⁹ nie podlega tak zwanym regułom 'controlled foreign company',⁵⁰ używanym przez większość krajów rozwiniętych w celu kontrolowania nadużyć podatkowych przez raję podatkowe na ich terytorium, poprzez próby ukrycia zysków w rajach podatkowych (offshore). Konsekwencją jest to, że zyski holenderskich spółek córek nie mogą być opodatkowane w kraju macierzystym spółki matki, i w rezultacie tego zyski mogą być pozostawione w Holandii na czas nieokreślony bez wyższej stawki podatkowej, która byłaby w przypadku, gdyby zyski były przekazywane do spółki matki.⁵¹

Dlatego część dywidend, zysków kapitałowych, opłat licencyjnych i/lub przychodów z odsetek jest często pozostawiona lub akumulowana w Holandii. Nie oznacza to jednak, że zyski nie mogą być wykorzystane przez spółkę matkę. Na przykład zyski zatrzymane w Holandii mogą być pożyczone przez holenderską spółkę holdingową spółce matce z bardzo niską stawką opodatkowania naliczanego w Holandii w odniesieniu do powstałego w ten sposób przychodu z odsetek. Spółka matka otrzyma przy tym całą ulgę podatkową, której stawka na przykład w UK wynosi do 30%. Zwiększa to atrakcyjność struktur podatkowych w których uczestniczy Holandia.⁵²

Alternatywne struktury planowania podatków w Holandii

Struktury transferu kapitałów omówione wcześniej angażują holenderskie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (Besloten Vennootschap, BV). Istnieją także alternatywne struktury planowania podatkowego, które wykorzystują inne rodzaje form prawnych.⁵³

⁴⁸ <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/finance/dividend-payout-ratio-formula/> (11.05.2022); Van Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 55.

⁴⁹ <https://taxsummaries.pwc.com/netherlands/corporate/taxes-on-corporate-income> (11.05.2022)

⁵⁰ <https://qdd.oecd.org/data/CFC/.ALL> (11.05.2022)

⁵¹ Van Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 55.

⁵² Van Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 55.

⁵³ Van Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 55.

Do takich alternatywnych rozwiązań należą struktura sieroca (orphan structure)⁵⁴ lub (asset protection structure)⁵⁵. Struktura ta jest używana do oddzielenia (odłupania) prawnego tytułu do majątku i/lub kontroli od rzeczywistego właściciela. W Holandii jest to realizowane poprzez umieszczenie udziałów w spółce z o.o. w fundacji. Struktura sieroca jest zwykle ustanawiana poprzez biuro powiernicze (trust office), które zwykle zasiada w radzie nadzorczej fundacji i w spółce z o.o. (BV).

Głównym celem struktury sierocej jest zapewnienie, że majątek i zobowiązania danej spółki są traktowane jako pozabilansowe (off-balance) w odniesieniu do sponsora struktury.⁵⁶ Innymi powodami dla stworzenia struktury sierocej są uniknięcie lub zminimalizowanie regulacji, które w innym przypadku byłyby konieczne do zastosowania dla tej struktury. Chodzi także o zapewnienie, że spółka jest „bankruptcy remote”⁵⁷ (oddzielona finansowo na wypadek bankructwa) od innych spółek w ramach grupy jako jednostka finansująca (sponsor). Struktury sieroce są także używane w celu sekurytyzacji i planowania majątku (spadkowego) (estate).⁵⁸

⁵⁴ <https://www.openglobalrights.org/Orphan-structures-holding-companies-accountable/> (12.05.2022)
<https://www.morrisjames.com/newsroom-articles-Aviation-Orphan-Delaware-Trust-Structure.html> (12.05.2022)
<https://www.creatrust.com/investments-funds/securitisation-vehicle-and-security-issuance/securitisation-orphan-entity-special-purpose-vehicle> (12.05.2022)
<https://www.kwm.com/hk/en/insights/latest-thinking/practical-guides-on-orphan-spv-repackaging-transactions-for-hk-sar-and-mainland-china-clients.html> (12.05.2022)

⁵⁵ <https://www.tba-associates.com/asset-protection/> (13.05.2022)
<https://www.investopedia.com/articles/pf/08/asset-protection-business.asp> (13.05.2022)
<https://maximumassetprotection.com/blog/the-three-best-asset-protection-structures/> (13.05.2022)
<https://lonestarlandlaw.com/asset-protection-graphics-diagrams/> (13.05.2022)
<https://www.georgetowntrust.com/blog/asset-protection-structures-a-quick-overview> (13.05.2022)
<https://iqeq.com/asset-protection-options> (13.05.2022)
https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjw3-mU5dv3AhWpAxAIH2P1D10QFnoECCkQAO&url=https%3A%2F%2Fwww.handlerthayer.com%2Fwp-content%2Fuploads%2F2020%2F04%2F2005_TJH_Private_Wealth_Magazine.pdf&usg=AOvVaw0k-7R5MJml_e51bZ8Cca3R (13.05.2022)
<https://www.lebrun.com.au/asset-protection-strategies/> (13.05.2022)
<https://primus-wealth.com/wealth-planning/asset-protection/> (13.05.2022)

⁵⁶ [Orphan structures: holding companies accountable when owners don't exist | OpenGlobalRights](https://www.openglobalrights.org/orphan-structures-holding-companies-accountable-when-owners-dont-exist/) (13.05.2022)

⁵⁷ [https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/8-386-1827?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&firstPage=true](https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/8-386-1827?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&firstPage=true) (13.05.2022)
<https://www.realized1031.com/glossary/bankruptcy-remote> (13.05.2022)
<https://www.icemiller.com/ice-on-fire-insights/publications/current-status-of-bankruptcy-remote-entities/> (13.05.2022)
<https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjw3fHG1Nz3AhXQCRAlHdzXCbMQFnoEACAcQAO&url=https%3A%2F%2Fwww.wfw.com%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F04%2FWFW-Maritime-Bankruptcy-Remote-Structures-January-2017.pdf&usg=AOvVaw2Fem4w5rwE5ieK7GxTRszP> (13.05.2022)
<https://www.dechert.com/knowledge/onpoint/2020/10/-bankruptcy-remote--special-purpose-entities-in-commercial-mortg.html> (13.05.2022)
<https://www.lawinsider.com/dictionary/bankruptcy-remote> (13.05.2022)
<https://www.investopedia.com/terms/s/spv.asp> (13.05.2022)

⁵⁸ Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 56.

Wreszcie, konstatacja, że oprócz BV i fundacji znaczna część spółek w formie skrzynek pocztowych, zarządzanych przez w urzędy powiencicze, to spółki komandytowe i cooperatives⁵⁹, sugeruje, że istnieją również struktury planowania podatkowego obejmujące tego rodzaju podmioty prawne.⁶⁰

⁵⁹ <https://business.gov.nl/starting-your-business/choosing-a-business-structure/cooperative/> (13.05.2022)

⁶⁰ Dijk, Weyzing, Murphy, 2006, s. 56.

Bibliografia:

1. Michiel van Dijk, Francis Weyzig, Richard Murphy. The Netherlands: A Tax Haven? Amsterdam, November 2006. Published by: Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen (SOMO) Centre for Research on Multinational Corporations. ISBN: 90-71284-08-5.
2. Jane G. Gravelle, J. G. (2022). Tax Havens: International Tax Avoidance and Evasion, Congressional Research Service, R40623, <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/download/R/R40623/R40623.pdf/>
3. Michaela Vrouwenvelder, (2001), Tax Planning to reduce foreign taxes for U.S. multinationals – an EU and Netherlands tax update, Tax Management International Journal, vol. 30 (9), p. 403-415.
4. Francis Weyzig & Michiel van Dijk, Tax Haven and Development Partner Incoherence in Dutch Government Policies? Amsterdam, June 2007, Published by: Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen (SOMO) Centre for Research on Multinational Corporations, ISBN: 978-90-71284-14-4

Źródła internetowe:

<http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1660429> (28.12.2022)

<https://business.gov.nl/starting-your-business/choosing-a-business-structure/cooperative/> (13.05.2022)

<https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/finance/dividend-payout-ratio-formula/> (11.05.2022)

<https://cthi.taxjustice.net/en/> (02.02.2022)

https://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation-cross-border-interest-and-royalty-payments-european-union_pl (28.12.2022)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32003L0049> (28.12.2022)

<https://iqeq.com/asset-protection-options> (13.05.2022)

<https://lonestarlandlaw.com/asset-protection-graphics-diagrams/> (13.05.2022)

<https://maximumassetprotection.com/blog/the-three-best-asset-protection-structures/> (13.05.2022)

https://papers.ssrn.com/sol3/Delivery.cfm/SSRN_ID1660372_code1122461.pdf?abstractid=1660372&mirid=1 (28.12.2022)

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1660429 (22.03.2022)

<https://primus-wealth.com/wealth-planning/asset-protection/> (13.05.2022)

<https://qdd.oecd.org/data/CFC/.ALL> (11.05.2022)

<https://taxsummaries.pwc.com/netherlands/corporate/taxes-on-corporate-income> (11.05.2022)

[https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/8-386-1827?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&firstPage=true](https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/8-386-1827?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&firstPage=true) (13.05.2022)

https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/themaoverstijgend/brochures_en_publicaties/verdragsstaten_ib_ingezetenen (16.03.2022)

<https://www.britannica.com/topic/treaty> (28.12.2022)

<https://www.creatrust.com/investments-funds/securitisation-vehicle-and-security-issuance/securitisation-orphan-entity-special-purpose-vehicle> (12.05.2022)

<https://www.dechert.com/knowledge/onpoint/2020/10/-bankruptcy-remote--special-purpose-entities-in-commercial-mortg.html> (13.05.2022)

<https://www.dits.deloitte.com/App/Views/PopUpWindow.html?pageName=domesticWithholdingTax> (28.12.2022)

<https://www.georgetowntrust.com/blog/asset-protection-structures-a-quick-overview> (13.05.2022)

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjWqsPu67P3AhXSxIsKHd1hDf0QFn0ECAUQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.oecd.org%2Fctp%2Ftax-global%2F5.%2520thin_capitalization_background.pdf&usg=AOvVaw1NizVUK-t_v5foXmaRjPkv (27.04.2022)

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjw3mU5dv3AhWpAxAIHZP1D10QFn0ECCkQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.handlerthayer.com%2Fwp-content%2Fuploads%2F2020%2F04%2F2005_TJH_Private_Wealth_Magazine.pdf&usg=AOvVaw0k-7R5MJml_e51bZ8Cca3R (13.05.2022)

<https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjwsfHGInz3AhXQCRAIHdzXCbMQFn0ECACQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.wfw.com%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F04%2FWFW-Maritime-Bankruptcy-Remote-Structures-January-2017.pdf&usg=AOvVaw2Fem4w5rwe5ieK7GxTRszP> (13.05.2022)

<https://www.gov.pl/web/finanse/projekt-przekazany-do-sejmu-rp-w-grudniu-2019> (28.12.2022)

<https://www.icemiller.com/ice-on-fire-insights/publications/current-status-of-bankruptcy-remote-entities/> (13.05.2022)

<https://www.investopedia.com/articles/pf/08/asset-protection-business.asp> (13.05.2022)

<https://www.investopedia.com/terms/c/capitalgain.asp> (05.04.2022)

<https://www.investopedia.com/terms/n/nv-nv-or-naamloze-vennootschap.asp> (20.04.2022)

<https://www.investopedia.com/terms/s/spv.asp> (13.05.2022)

- <https://www.kwm.com/hk/en/insights/latest-thinking/practical-guides-on-orphan-spv-repackaging-transactions-for-hk-sar-and-mainland-china-clients.html> (12.05.2022)
- <https://www.lawinsider.com/dictionary/bankruptcy-remote> (13.05.2022)
- <https://www.lebrun.com.au/asset-protection-strategies/> (13.05.2022)
- <https://www.lowtax.net/information/netherlands/netherlands-tax-system.html>. (04.04.2022)
- <https://www.morrisjames.com/newsroom-articles-Aviation-Orphan-Delaware-Trust-Structure.html> (12.05.2022)
- <https://www.openglobalrights.org/Orphan-structures-holding-companies-accountable/> (12.05.2022)
- <https://www.realized1031.com/glossary/bankruptcy-remote> (13.05.2022)
- <https://www.royaltyrange.com/home/blog/what-is-an-arms-length-transaction-in-transfer-pricing> (05.04.2022)
- <https://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/interpelacja.xsp?typ=INT&nr=14857> (03.06.2022)
- <https://www.tba-associates.com/asset-protection/> (13.05.2022)
- <https://www.vistra.com/insights/participation-exemption-dutch-holding-companies> (28.12.2022)